

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. SAUSIO 13 D. NUTARIMO NR.
12 „DĖL VARTOTOJŲ APRŪPINIMO ENERGIJA IR (AR) ENERGIJOS
IŠTEKLIAIS ESANT EKSTREMALIAI ENERGETIKOS PADĖČIAI TVARKOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO**
TAP Nr. 20-1801; TAIS Nr. 20-9807(2)

2020-10-28 Nr.NV-2957

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimo Nr. 12 „Dėl Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau - Projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu siūlomoje keisti Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarkoje (toliau – keičiama Tvarka) remiantis Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 1, 2, 15, 17, 18, 20, 21 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymu pakeisto Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 str. 3 d. siūloma nustatyti naftos produktų bei naftos valstybės atsargų (toliau – atsargos) naudojimą ne tik ekstremalios energetikos padėties, nurodytos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimo Nr. 12 (toliau – keičiamas nutarimas) antraštėje, atveju, bet ir Lietuvos Respublikai laikantis tarptautinių įsipareigojimų, kai Tarptautinės energetikos agentūros valdyba priima tarptautinį sprendimą panaudoti atsargas pagal 1974 m. lapkričio 18 d. Susitarimą dėl tarptautinės energetikos programos (toliau – tarptautinis sprendimas panaudoti atsargas), taip pat atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr.1R-298 (toliau – Rekomendacijos) 6.1 p., tikslintina keičiamo nutarimo preambulė, joje nurodant kaip įstatyminių pagrindą ir Įstatymo 15 str. 3 d. (taip pat ir Įstatymo 15 str. 2 d.).

2. Remiantis Įstatymo 15 str. 3 d., kurioje teikiama nuoroda į Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai *tvarkos aprašą*, taip

pat atsižvelgiantį Rekomendacijų 15.4 p. reikalavimus, tikslintina keičiamo nutarimo antraštė, taip pat keičiamo Tvarkos 1 p. ir kiti keičiamos Tvarkos punktai.

3. Atsižvelgiant į tai, kad remiantis Įstatymo 15 str. 1 d. atsargos, kurias privaloma kaupti pagal šį įstatymą, gali būti naudojamos ne tik ekstremaliosios energetikos padėties laikotarpiu ir priėmus tarptautinį sprendimą panaudoti atsargas, bet ir Valstybės rezervo įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka, o remiantis keičiamos Tvarkos 33 p., keičiamoje Tvarkoje būtų reguliuojamas atsargų naudojimas tik ekstremaliosios energetikos padėties laikotarpiu ir priėmus tarptautinį sprendimą panaudoti atsargas, pildytinas keičiamos Tvarkos 1 p. duodant nuorodą į atsargų naudojimą *ekstremaliosios energetikos padėties laikotarpiu ir priėmus tarptautinį sprendimą panaudoti atsargas* (atitinkamai pildant keičiamos Tvarkos IV skyriaus pavadinimą ir atitinkamų nuostatų atsisakant keičiamos Tvarkos 33 p.)

4. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir aiškumo, keičiamos Tvarkos 2 p. tikslintinas, atsižvelgiant į tai, kad jame įvedamu trumpiniu „energetikos įmonė“ suprantamų įmonių grupė neatitinka Energetikos įstatymo (nuoroda į jame minimas sąvokas pateikiama keičiamos Tvarkos 3 p.) 2 str. 7 d. (vertinant kartu su 2 str. 13 d.) minimos „energetikos įmonės“ apibrėžties.

5. Keičiamos Tvarkos 9¹ p., siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, tikslintinas šiais aspektais:

5.1. Atskleistas šiame punkte vartojamos sąvokos „naftos produktų ir (ar) naftos sektoriaus įmonė“, nevartojamos nei Įstatyme nei kituose teisės aktuose, nurodytuose keičiamo Tvarkos 3 p., turinys. Šiuo aspektu įvertintinas ir keičiamos Tvarkos 23 p.

5.2. Atsižvelgiant į tai, kad keičiamos Tvarkos II skyrius reguliuoja pasirengimą ekstremaliai energetikos padėčiai ir *jos valdymą*, šis punktas tikslintinas, nurodant, ar aplinkybė „sutrikus naftos produktų ar naftos tiekimui“, siektina su padėtimi jau paskelbus ekstremalią energetikos padėtį, ar iki jos paskelbimo.

5.3. Atskleistina nuostatos „šiam kiekiui atkurti“ turinys, nurodant, koks (kieno) kiekis turimas omenyje. Be to, pagrįstinas reguliavimas dėl šiame punkte nustatomo įpareigojimo *naftos produktų ir (ar) naftos sektoriaus* įmonėms, vienu atveju (nedelsiant sutrikus naftos produktų ir naftos tiekimui) pranešti Energetikos ministerijai *turimų naftos produktų ir naftos kiekį*, o kitu atveju (nuo artimiausio pirmadienio kiekvieną pirmadienį) - apie turimas *atsargas*. Atkreiptinas dėmesys, kad keičiamo Tvarkos 1 p. įvestas trumpinys „atsargos“ reiškia naftos produktų ir naftos valstybės atsargų, kurias, vadovaudamosi Įstatymo nuostatomis, privalo kaupti viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra (toliau- Agentūra) ir *įpareigosios įmonės*.

5.4. Atskleistina, kokia konkreti informacija apie turimas *atsargas, jų tiekimą ir sunaudojimą*, turėtų būti pateikta Energetikos ministerijai (šiuo aspektu įvertintinas ir keičiamos Tvarkos 31¹ p.). Be to, atkreiptinas dėmesys, kad remiantis Energetikos įstatymo 33 str. 4 d. energetikos įmonės, susidarius šio straipsnio 1 d. nustatytoms aplinkybėms Energetikos ministerijai ir atitinkamos savivaldybės administracijos direktoriui turi pranešti apie energijos tiekimo sumažėjimą ir *priemonės energijos tiekimui atnaujinti*.

6. Keičiamos Tvarkos 23 p. tikslintinas, jame atsisakant perteklinių ir iš dalies atkartojančių Įstatymo 17 str. 3 d. nuostatų, o iš dalies ir jų neatitinkančių, nes Įstatymo 17 str. 3 d. nustatytas įpareigojimas yra skirtas *Agentūrai ir įpareigotosioms įmonėms, o ne naftos produktų ir (ar) naftos sektoriaus įmonėms*, kaip nurodoma šiame keičiamos Tvarkos punkte. Šiuo aspektu tikslintinas ir keičiamos Tvarkos 26 p.

7. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, atskleistinas keičiamos Tvarkos 31¹ p. nuostatų, remiantis kuriomis energetikos įmonės privalo pranešti Energetikos ministerijai atitinkamą informaciją ne vėliau kaip kitą dieną (ir vėliau nuo artimiausio pirmadienio) po *Vyriausybės paskelbimo* apie ekstremalią padėtį, santykis su Įstatymo 20 str., remiantis kuriuo įpareigojimo panašios informacijos pateikimui atskaitos taškas yra *sprendimas panaudoti atsargas* šio įstatymo 15 str. 1 d. nustatytais atvejais, tame tarpe ir ekstremalios energetikos padėties laikotarpiu. Jei šiose nuostatose turimi omenyje tie patys įpareigojimai, keičiamos Tvarkos aptariama nuostata derintina su Įstatymo 20 str. nuostata, o jei skirtingi – pateiktinas tokio reguliavimo pagrindimas ir įvertintinas jo proporcingumas.

8. Atsižvelgiant į Įstatymo 15 str. 1 d. nuostatą, keičiamos Tvarkos 34 p. tikslintinas, vietoje „sprendimą *sumažinti* įpareigotųjų įmonių kaupiamas atsargas“ įrašant „sprendimą *panaudoti* įpareigotųjų įmonių kaupiamas atsargas“. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad šioje nuostatoje teikiama nuoroda į keičiamos Tvarkos 13 p., kuris nedera su Energetikos įstatymo 33 str. nustatytais ekstremalios energetikos padėties skelbimo pagrindais.

9. Keičiamos Tvarkos 35 p. tikslintinas, atsisakant perteklinės ir teisiškai nekorektiškos nuorodos į keičiamo Tvarkos 5.1 p., kadangi jame nėra nustatyta sprendimo skelbti ekstremaliąją energetikos padėtį *priėmimo tvarka*.

10. Atsižvelgiant į tai, kad remiantis Įstatymo 15 str. 1 d., atsargos gali būti naudojamos *Tarptautinei energetikos agentūrai* priėmus tarptautinį sprendimas panaudoti atsargas, keičiamo Tvarkos 36 p. tikslintinas, nurodant, koku atveju būtų priimamas Europos Komisijos sprendimas, kurį turėtų atitikti Vyriausybės ar Energetikos ministerijos sprendimas.

11. Keičiamos Tvarkos 38 p. antrasis sakinyss pagal savo turinį dėstytyinas atskiru punktu bei užtikrintinas jo suderinamumas su Įstatymo 20 str. nurodytais įpareigojimais

energetikos įmonėms. Taip pat pateiktinas pagrindimas dėl siūlomo skirtingo šiame punkte numatytų įpareigojimų vykdymo terminų reguliavimo, lyginant su keičiamos Tvarkos 31¹ p.

12. Atkreiptinas dėmesys, kad keičiamos Tvarkos IV skyriuje reguliuojami tik santykiai, susiję su atsargų panaudojimu Tarptautinei energetikos agentūrai priėmus tarptautinį sprendimas panaudoti atsargas, todėl arba atitinkamai tai ir nurodytina šio skyriaus pavadinime, arba šis skyrius pildytinas atitinkamomis nuostatomis dėl atsargų panaudojimo ekstremalios energetikos padėties laikotarpiu. Atkreiptinas dėmesys, kad tam tikros nuostatos dėl atsargų panaudojimo ekstremalios energetikos padėties laikotarpiu yra numatytos ir keičiamos Tvarkos III skyriuje „Ekstremalios padėties reguliavimas“ (žr. 26 p.)

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė

Ieva Peciukonienė, tel. +370 706 61807, el. p. ieva.peciukoniene@lr.lt